

Шинчымаш кугорнышто

Татьяна Петухова, Марий калык газет Марий Эл, 03.07.2014

Нунылан марий йылме экзотикыла чучеш.

Марий кугыжаныш университетыште ынде кокымшо ий йот эл гыч толшо-влаклан марий йылмым туныктымо курс эрта.

Кумылан-влак тений шымытын улыт: Америка гыч аспирантка Соня Люрман, Швейцарий гыч радио пашаен Риитта Ниemi, Австрий гыч профессор Тимоти Ризе шке студенткышт Виктория Аихингер, Анна Сикл, Эдина Тот да Регула Ситтер дене пырля. Нуно тыште кум арня лийыт. Тиде жапыште марий йылмын сылнылыкшым, ойыртежым сайынак тунем шукташ шонат. Тидланже йоныштат да кумылыштат уло. Адакшым марла кутырен моштымыштат (1 июльышто журналист-влак дене эртарыме вашлиймаште нуно моткоч яндарын марла мутланеныт) тидлан полшаш тунгалеш. Профессор Тимоти Ризен ойлымыж почеш, марий йылмым нуно книга да мутер полшымо дене тунемыныт. А тышкыже кутырен моштымо мастарлыкшым пойдараш толыныт.

- Учебник полшымо дене гына тидым ышташ моткоч йӱсӱ, - мане йот эл гыч толшо уна.

Студентка-влак Австрийысе университетыште тунемыт гынат, шочынжо иккат тушечын огыл. Коктын Венгрий да икте гыч Швейцарий ден Финляндий гыч улыт. Сандене икте-весешт дене немычла кутырат. Австрийыштыже нуно финн-угор йылме факультетыште шинчымашым погат.

- Эн сай тунемше-влакше, - каласыш Т.Ризе, - финн, эстон, венгр йылме-влакым тунемме деч посна финн-угор группыш пурышо вес йылмымат шымлат. Мыйын студентем-влак тидлан марий йылмым ойырен налыныт. Молан? Тудо мыланна экзотическийла чучеш, да адакшым марий калык шагал чотлан шотлалтеш. Йылме ойыртежым пален налаш мыланна моткоч онай. Мый шкеже гын уло кумылын марла тунемам, сӱрал, йымыжа, ныжылге улмыжлан эсогыл йӱратен шынденам. Студентка-влаклат тудо келша. Сандене марий йылмым ойырен налмыштлан нимыняр огыт ӱкынӱ.

А Швейцарий ден Америка гыч толшо-влак тиддеч посна эше марий калыкын илыш ойыртежым, культурым, йӱлажым шымлат да эскерат.

- Марий калыкын поро кумылан улмыжо, унам вашлийын, ончен моштымыжо мыланем моткоч келшат, - мане Соня Люрман.

Марий Элышке тудо кодшо ийынат толын коштын улмаш. Тунам тудо тысе студент-влаклан немыч йылмым туныктен. Кызыт утларакшым марла кутыраш тунемме амал тышке конден. Вес ийын кандидатлык диссертацийжылан материалым погаш толаш шона.

- Тунамже ик ий лиям, очыни, - каласыш ӱдыр.

Йот эл гыч толшо-влаклат тӱвыргӱ паша лектышым тыланена да Марий кундемнам ончыкыжымат огыт мондо манын ӱшанен кодына.